

Amortisman Tablosu Bilgileri

Amortisman tablosu kolon bilgileri başlangıç, değerleme öncesi ve değerleme sonrası olmak üzere üç grupta toplanabilir.

Sabit kıymet amortismanlarının muhasebeye entegrasyonunun yapılabilmesi için, amortisman tablosunda dönemsel hesaplamalar listelenir. Böylelikle mali yıla ait hesaplamalarda son kaydın alttaki satırları ezmesi ve her mali döneme ait hesaplamanın bir satır olması özelliği değiştirilerek, dönemsel kayıtların ayrı ayrı tutulması sağlanmıştır.

Dönemsel amortismanlar, amortisman tablosunda; Dönemsel Aktif Değerleme ve Dönemsel Birikmiş Amortisman Değerlemesi, Dönemsel Amortisman kolonlarında izlenir.

Başlangıç Bilgileri

Bu kolonlarda yer alan bilgiler varlık sabit kaydı penceresinde girilen ya da Sistem Ayarları bölümünde belirlenen bilgileri içerir.

Başlangıç bilgilerini içeren bu kolonlarda yer alan bilgiler şunlardır:

Yıl kolonu satırda yer alan amortisman ve değerleme bilgilerinin ait olduğu yılı gösterir.

Ay kolonu satırda yer alan amortisman ve değerleme bilgilerinin ait olduğu ayı gösterir.

Değerleme Oranı kolonunda o yıl için uygulanacak yeniden değerleme oranı yer alır. Yeniden değerleme oranı her yıl Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir. Her yıl için geçerli olacak yeniden değerleme oranları Sistem Ayarları program bölümünde [Yeniden Değerleme Oranları](#) seçeneği ile kaydedilir.

Amortisman kolonunda o yıl için sabit kıymet hesaplarında kullanılacak amortisman oranı yer alır. Yasal olarak amortisman oranı sabit kıymet türüne göre Maliye Bakanlığı tarafından açıklanır. Amortisman oranı varlık kartı açılırken girilir. Burada girilen oran sabit kıymet kayıt penceresine otomatik olarak aktarılır.

Yöntem kolonunda o yıl için kullanılacak amortisman yöntemi yer alır. Amortisman türü varlık kartı üzerinde belirlenir. Azalan bakiyeler yöntemi ile başlayan bir amortisman işlemi sonraki yıllarda değiştirilerek normal bakiyeler yöntemi ile sona erdirilebilir.

Başlangıç maliyeti kolonunda ilk yıl için sabit kıymet alım bedeli yer alır. Daha sonraki yıllarda ise bir önceki yılın toplam maliyet tutarı kolonda listelenir.

Ek maliyetler alanında, sabit kıymetin başlangıç maliyetindeki değer artışına sebep olan ek maliyetler yer alır. Bir varlığın değer artışını amortisman tablosuna yansıtabilmek için, giriş fişleri aracılığıyla varlığa masraf atanmalı ve maliyeti etkiler olarak işaretlenmelidir. Yapılan masraf tarihinden itibaren ek maliyetler alanına masraf tutarı yansır; varlığın başlangıç ve toplam maliyetleri etkilenir. Masraftan sonraki dönemler için yapılan amortisman hesaplarında masrafla birlikte artan yeni maliyet dikkate alınır.

Değerleme dışı giderler kolonunda amortisman tablosunun alındığı sabit kıymet kaydı ile ilişkilendirilmeyen o yıl içinde yapılan gider işlemlerinin toplam tutarı yer alır.

Değerlemeye tabi giderler kolonunda amortisman tablosunun alındığı sabit kıymet kaydı ile ilişkilendirilen o yıl içinde yapılan gider işlemlerinin toplam tutarı yer alır.

Değer düşüklüğü (%) alanında amortisman satırı bazında değer düşüklüğü belirtilir. Değer Düşüklüğü ve Değer Düşüklüğü(%) bilgileriyle yeni toplam maliyet hesaplanır; ilgili ve sonraki satırların amortismanları da bu maliyet bilgisine göre tekrar hesaplanır. Değer Düşüş Tutarı, sabit kıymete ait başlangıç maliyeti ve toplam maliyetine etki eder.

Değer artışı (%) alanında amortisman satırı bazında değer artışı belirtilir. Bu alan toplam maliyet ve amortisman hesaplarında "ek maliyetler" alanı gibi dikkate alınır. Değer Artışı ve Değer Artışı(%) bilgileriyle yeni toplam maliyet hesaplanır; ilgili ve sonraki satırların amortismanları da bu maliyet bilgisine göre tekrar hesaplanır. Değer Artış Tutarı, sabit kıymete ait başlangıç maliyeti ve toplam maliyetine etki eder. Başlangıç maliyetine ek maliyetler dahil edildikten sonra yapılan amortisman hesaplamalarında geçerli olan kurallar, satıra Değer Artışı tutarı yansıtıldığında da geçerlidir.

Toplam maliyet kolonunda başlangıç maliyeti, değerleme dışı ve değerlemeye tabi giderler ve değer artışı toplamından değer düşüklüğü toplamının çıkarılmasıyla bulunan toplam maliyet tutarı yer alır.

Değerleme Öncesi bilgileri

Bu kolonlarda yer alan bilgiler değerleme öncesi toplamaları içerir.

Varlık değeri (değerleme öncesi) kolonunda ilk yıl için toplam maliyet tutarı yer alır. Daha sonraki yıllarda sabit kıymet değerini bulmak için öncelikle bir önceki yılın değerleme sonrası varlık değeri ile o yılın değerlemeye dahil ya da hariç tüm giderleri toplanır. Sonra ilgili satırdaki yılın değer düşüklüğü tutarı ile başlangıç yılından itibaren değer düşüklüğü tutarına yapılan değerlemeler bu toplamdan çıkartılır.

Birikmiş amortisman tutarı (değerleme öncesi) kolonunda ilk yıl için herhangi bir tutar yer almaz. Daha sonraki yıllarda ise bir önceki yılın toplam birikmiş amortisman tutarından başlangıç yılından beri değer düşüklüğü için ayrılan amortisman tutarının çıkartılmasıyla bulunan tutar yer alır. Net defter değeri (değerleme öncesi) sabit kıymet değeri toplamından birikmiş amortisman tutarının çıkarılmasıyla bulunan değerdir.

Net Defter Değeri (değerleme Öncesi) kolonunda değerleme öncesi net defter değeri yer alır.

Değerleme sonrası bilgileri

Varlık değeri (değerleme sonrası) kolonunda değerleme sonrası elde edilen varlık değeri yer alır.

Birikmiş amortisman (değerleme sonrası) kolonunda değerleme sonrası birikmiş amortisman tutarı yer alır.

Net defter değeri (değerleme sonrası) kolonunda varlık değerinden birikmiş amortisman tutarının çıkarılmasıyla elde edilen tutar yer alır.

Değer artış fonu kolonunda değerleme sonrası net defter değerinden, değerleme öncesi net defter değeri çıkarılarak bulunan tutar yer alır.

Yıllık amortisman tutarı seçilen amortisman türü ve değerleme amortismanı ile ilgili parametrelere bağlı olarak farklı hesaplanır.

Amortisman türü Normal ise, ilgili yılın değerleme sonrası net defter değeri * 1/ilgili yılın sayısıdır. Buradaki yıl sayısı örnek olarak ilk yıl için 1, ikinci yıl için 2. Amortisman türü Azalan bakiyelerse, son yıla kadar ilgili yılın değerleme sonrası net defter değeri ile amortisman oranı çarpımıdır. Eğer son yıl ise ilgili yılın değerleme sonrası net defter değeri tamamen yansıtılır.

Toplam birikmiş amortisman kolonunda birikmiş amortisman toplamı yer alır. İlk yıl için yıllık amortismanına eşittir. Sonraki yıllar için ilgili yılın değerleme sonrası birikmiş amortisman tutarı ile ilgili yılın yıllık amortismanına eşittir.

Net aktif değeri kolonunda sabit kıymetin net aktif değeri yer alır. İlgili yılın değerleme sonrası sabit kıymet değerinden ilgili yılın toplam birikmiş amortismanı çıkarılarak bulunur.

Dönemsel aktif değerleme kolonunda aktif değerleme tutarı görüntülenir. Sadece yeniden değerleme olan yıllar için geçerlidir. İlgili yılın değerleme sonrası sabit kıymet değerinden ilgili yılın değerleme öncesi sabit kıymet değeri çıkarılarak bulunur.

Dönemsel birikmiş amortisman değerlemesi kolonunda birikmiş amortisman değerleme tutarı yer alır. Sadece yeniden değerleme olan yıllar için geçerlidir. İlgili yılın değerleme sonrası birikmiş amortismanından ilgili yılın değerleme öncesi birikmiş amortisman değeri çıkarılarak bulunur.

Dönemsel amortisman kolonunda döneme ait amortisman tutarı yer alır. Yıllık hesaplamalarda yıllık amortisman tutarını getirir. Amacı amortismanın dönemsel yani yılın belli bir dönemi için hesaplatıldığında bu ara dönem için hesaplanan amortismanı yansıtmaktır.

Türkmenistan mevzuatına göre ayın ortasında satın alınan ve o tarih itibarıyla amortismanı başlayacak olan varlıklar için günlük amortisman hesabı yapılır. Günlük amortisman hesabı yapılırken, aylık amortisman tutarı ilgili aydaki gün sayısına bölünerek günlük tutar bulunur ve varlığın aktif olduğu gün sayısı ile çarpılarak dönemsel amortisman hesaplanır.

Üretim miktarı kolonunda varlık amortisman türü üretim miktarı olduğunda, varlık kartı sabit kıymet kaydı amortisman parametrelerinde belirtilen yıl ve aylık üretim miktarları yer alır. Her yıl ve yılı oluşturan aylar bazında ayrılması gereken amortisman payı, üretim miktarları göz önünde bulundurularak hesaplanır.